

Napköziotthonos Óvoda Zalasabar

8743 Zalasabar, Kossuth u. 54.

Tel: 30 /629 78 77; 93 / 389 007

NAPKÖZIJOTTHONOS ÓVODA ZALASZABAR

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2018

TARTALOM

1. Bevezető	4
2. Óvodai nevelésünk értékrendszere, alapelvei	6
2.1. Értékrendszerünk	6
2.2. Alapelveink	6
3. Óvodai nevelésünk célkitűzései	8
4. Gyermekkép, óvodakép	9
4. 1. Gyermekkép	9
4. 2. Óvodakép	10
4. 2 . 1. Helyzetelemzés, erőforrásaink, jövőképünk	11
5. Óvodánk nevelési feladatai	13
5.2. Egészséges életmód alakítása	13
5.1.1. Gondozás, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése	14
5.1.2. Életritmus	16
5.1.3. Mozgás	16
5.1.4. Egészséges környezet, annak óvása	17
5.2. Érzelmi nevelés, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	19
5.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés	22
5.3.1. Értelmi nevelés	22
5.3.2. Anyanyelvi nevelés – kommunikáció	23
6. Az óvodai élet megszervezésének elvei	26
6.1. Személyi feltételek	26
6.2. Tárgyi feltételek	27
6.3. Az óvodai élet megszervezése	27
7. Óvodánk kapcsolatai	30
8. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	33
8.1. Gyermekbalesetek megelőzése	34
9. Az óvodai élet tevékenységi formái	35
9.1. Játék	35
9.2. Verselés, mesélés	39
9. 3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	41
9. 4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	43
9. 5. Mozgás	45

9.6. A külső világ tevékeny megismerése	46
9.7. Munka jellegű tevékenységek	50
9.8. Tevékenységekben megvalósuló tanulás	52
10. Integráció, inklúzió	54
11. Az óvoda kötelező dokumentációja	58
11.1. Az óvodai nevelőmunka tervezése	59
12. Óvodánk hagyományai	60
13. Az óvodába és iskolába lépés feltételei	61
14. A program megvalósítását szolgáló szakirodalom jegyzéke	62
15. Érvényességi rendelkezések	64
16. Legitimációs záradék	65

1. BEVEZETŐ

Az óvoda neve: Napköziotthonos Óvoda Zalaszabar

Az óvoda címe: 8743 Zalaszabar, Kossuth u. 54.

Az óvoda OM azonosítója: 037423

Az óvoda fenntartója: Zalaszabar Község Önkormányzata A fenntartó címe: 8743 Zalaszabar, Újtelep u. 1.

Óvodai csoportok száma: 1.

Óvodánk Zalaszabar községben, csodálatos természeti környezetben: a Kis-Balaton, erdők, mezők, szőlőhegyek ölelésében helyezkedik el. Csoportszobánk nagyon tágas, világos, udvarunk nagy alapterületű, jól felszerelt kültéri játszótérrel rendelkezik.

Pedagógiai programunk összhangban áll az Alapprogramban foglaltakkal és a Köznevelési Törvényben megfogalmazott tartalmi követelményekkel. Utóbbi általános kereteit rögzíti az intézményes nevelésnek, széleskörű szabadságot biztosít a megfelelő szakmai színvonal, a fenntartói és intézményi lehetőségek helyileg kialakítandó konszenzusára.

Azt valljuk, hogy e munkában kiemelkedő szerepe van az óvónőknek. Csak a kvalifikált tudású, igényes, szakmai ismereteit folyamatosan gyarapító nevelő képes kellő pedagógiai és pszichológiai megalapozottsággal helyes távlatokat megfogalmazni.

Arra törekedtünk, hogy programunk a családi nevelést kiegészítő, a szülőkkel szorosan együttműködő értékeket közvetítsen.

Természeti és tárgyi környezetünk a mindennapi tevékenység rendszerünkön keresztül segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását, értékeink felismerésének és megóvásának fontosságát.

Programunkban az egészséges életmód fontos eleme az egészséges táplálkozási szokások kialakítása, valamint a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása a mindennapi mozgásos tevékenységek beiktatásával.

Az Alapító okirat szerinti feladataink:

A 2,5 - 7 (esetenként 8) éves gyermekek személyiségének sokoldalú, harmonikus fejlesztése, közösségi életmódra való felkészítése.

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése

Azoknak a gyermekeknek az integrált nevelése, akik a szakértői bizottság szakvéleménye alapján:

a, sajátos nevelési igényűek és az intézmény személyi ellátottsága erre megfelelő.

b, beilleszkedési és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése.

Fejlesztésük közösségi, kiscsoportos és egyéni keretek között.

2. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÉRTÉKRENDSZERE, ALAPELVEI

2.1. ÉRTÉKRENDSZERÜNK

Programunkban megfogalmazott értékekkel egy etikai-morális rendszert kívánunk felállítani, melyek tradicionális emberi, keresztényi és helyi értékekre épülnek.

Tradicionális értékek: - emberi méltóság tisztelete

- gyermekek különleges védelme
- saját érdek érvényesítése mások érdekeinek összhangjával
- másság elfogadása, tisztelete
- nemzeti tudat megalapozása
- egészséges életmód formálása
- természet és a környezet szeretete, védelme

- inkluzív (befogadó) szemlélet a nevelőmunkában

Keresztényi értékek: - szeretet

- tolerancia
- megértés

Helyi értékek: - falusi életmód értékei, hagyományai

- néphagyományok
- község természetes és mesterséges értékeinek megbecsülése

2.2. ALAPELVEINK

Nevelési programunk és annak céljai a következő nevelési alapelvekre épülve került kidolgozásra:

Az óvodapedagógus vezető szerepének alapelvét azért tartjuk fontosnak, mert tevékenységének döntő hatása van a 3-6-7 éves gyermekek nevelésében a környezet többtényezős nevelési rendszerében. A sokoldalú és képzett nevelő semmi mással nem pótolható szubjektív tényezője a nevelési folyamatnak.

A motiváció elve számunkra azt fejezi ki, hogy a nevelő munka során elérhető, hogy a kisgyermek a legkülönbözőbb tevékenységükhöz megfelelően aktív és motivált magatartást tanúsítsanak, hiszen ez segíti az óvodapedagógust a feladatainak megvalósításában, a kisgyermekeket a fejlődésében.

Differenciált bánásmód elve nélkül véleményünk szerint nincs semmilyen nevelés. Minden kisgyermek számára csak akkor eredményes a nevelés, ha egyéni sajátosságokat, érési folyamatokat, fejlődési ütemet, szociális hátrányokat, pszichés-mentális problémákat figyelembe vesz.

A tevékenység elvének érvényesülése át kell, hogy hassa az óvodai életet. Az óvodás kisgyermekre a nagyfokú tevékenységi vágy a jellemző. Változatos cselekvések során megtanulják a tudatos tevékenység lényeges mozzanatait: tájékozódás, döntés, célok kijelölése, feladat megoldások, kitartás, eszközök és módszerek, stb. A hátrányos helyzetű kisgyermekeknek olyan légkört kell teremtenünk, hogy lehetőleg minden óvodai tevékenységhez pozitív kötődés alakuljon ki.

A játékosság elve megkülönböztetett fontosságú az óvodai nevelésben. Csak a többi alapelvvel együtt értelmezhető. A kisgyermek egyéni törekvései és a kívülről ható különböző értékek kívánta elvárások közelítésében nagy szerepe van a játékosságnak, hiszen ebben a formában tudnak leginkább azonosulni ezekkel, vagy elutasítani. A kisgyermek életeleme a játék ha ezt megfelelően művelheti egyre inkább „társadalmi lényé” válik, egyéni életében egyre sikeresebb lesz. Ez az a tevékenység, amely alapvetően hatással van a különböző hátrányokkal érkező gyermekek fejlődésére, szocializálására.

3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK CÉLKITŰZÉSEI

- Célunk olyan környezet kialakítása, mely a gyermek játékaktivitását ösztönzi, s ezáltal képességei, készségei, társas kapcsolatai, érzelmi-akarati élete fejlődik, gazdagodik, szociális hátrányai csökkennek.
- Célunk, hogy a cselekvő, felfedező tevékenységeken keresztül a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek és értelmi képességeik - érzékelés, észlelés, figyelem, képzelet, gondolkodás -, kreativitásuk fejlődjön. Az óvodapedagógussegítő-demokratikus irányítással támogassa a gyermekeket, hogy a különböző cselekvéseik során elképzeléseiket megvalósíthassák. Magatartásával tapasztalatszerzésre adjon alkalmat, a problémák megoldására ösztönözzön, mellyel találékonyságuk erősödik.
- Célunk, hogy megfelelő környezet kialakításával és a nevelők példamutató magatartásával biztosítsuk a gyermekek erkölcsi, közösségi nevelését, szocializációját, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását, az egészséges életvitelt és a környezettudatos magatartást.
- Célunk a másság elfogadása, tiszteletben tartása a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatában. Törekszünk ezen szemlélet formálására a családi nevelés körében is.
 - o Szűkebb értelemben a másságon a cigány etnikumhoz való tartozást, szociális és egyéb hátrányosságot, más nemzetiségű és sajátos nevelési igényt értünk. Beilleszkedésük, fejlődésük érdekében szükséges az érintettek kultúrájának pozitív megközelítése, valamint az egyén jellemző sajátosságainak elfogadása, helyzetük stabilizálása a csoportban, esetleges hátrányaik csökkentése.
 - o Tágabb értelemben a másság alatt értjük minden gyermek egyéni adottságait, meglévő képességeit, egyéni fejlődési ritmusát. A fentiekből egyértelműen adódik a pedagógus számára a differenciálás szükségessége, esetenként a speciális támogatás nyújtása.
- Célunk népi, nemzeti kultúránk, a magyar hagyományok megismertetése s ezáltal a nemzeti identitástudat, a szülőföldhöz, családhoz való kötődés erősítése, keresztény kulturális értékeink figyelembe vételével.

4. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

4. 1. GYERMEKKÉP

Alapelvünk, a másság elfogadása és az előítéletektől mentes magatartás érvényesítése a nevelőmunkában. Arra törekszünk, hogy gyermekeink egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek és meglévő hátrányaik csökkenjenek.

Abból a tényből indulunk ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény is egyszerre. Fejlődő személyiség, melyet genetikai adottságok, az érettség és a környezeti hatások is egyaránt befolyásolnak. Életkoronként és egyénenként is változó szükségleteikhez igazodva a gyermeki személyiség szabad kibontakoztatására törekszünk.

Segítjük azon szokások kialakítását, melyek az egészséges életmód, testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés terén nélkülözhetetlenek.

Törekszünk a mély emberi kapcsolatok kialakítására, a társadalmi, erkölcsi normák elfogadására, betartására, a környezetbarát szokás- és normarendszer kialakítására.

Segítjük, hogy a gyermekek ismerjék és ápolják azokat a hagyományokat, ünnepeket, melyekről az óvodában megemlékezünk és ezáltal későbbi életükben teret nyerjen a kultúra, a tudás, a hagyományok tisztelete, a szülőföldhöz kötődés, a haza szeretete.

4. 2. ÓVODAKÉP

- A családi nevelés kiegészítőjeként a gyermekek érdekét szem előtt tartva szeretetteljes, derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó, légkörben neveljük a gyermekeket 3 éves (2,5) kortól az iskolakezdésig.
- A gyermeki személyiséget az elfogadás, a tisztelet és a megbecsülés övezi.
- Óvodánk óvó, védő funkciójában rendszeresen együttműködik az egészségügyi intézményekkel (orvos, fogorvos, védőnő), a pedagógiai szakszolgálattal és a gyermekjóléti szolgálattal.
- Különös gondot fordítunk a gyermekbalesetek megelőzésére.
- A szociális és ellátó funkció keretében a gyermekek gondozása esztétikus óvodai környezetben valósul meg, melyhez egészséges napirend járul.
- A nevelő, személyiségfejlesztő funkcióban kiemelt szerepet kap az anyanyelvi nevelés és kommunikáció-fejlesztés.
- Nevelésünk során figyelembe vesszük az egyéni életkori sajátosságokat és az eltérő fejlődési ütemet, a sajátos nevelési igényt.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez biztosítjuk a speciálisan képzett szakembereket.
- Gyermekeink ismerjék meg szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetüket, olyan tapasztalatokat szerezzenek, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz nélkülözhetetlenek.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, a különleges bánásmódot igénylők: SNI, BTM, kiemelten tehetséges) esélyegyenlőségének növelése, a hátrányok csökkentése, egyéni szükségleteiknek megfelelő speciális fejlesztése, tehetséggondozás. A társadalomba való beilleszkedésük elősegítése.

4. 2 . 1. HELYZETELEMZÉS, ERŐFORRÁSAINK, JÖVŐKÉPÜNK

Óvodánk 1977-től működik. A községben 1991-ben katolikus iskola kezdte meg működését, intézményünk azóta önálló, előtte a nagyradai Körzeti Általános. Iskola intézményegységeként funkcionált.

Óvodásaink egy része helybeli, egy része közoktatási feladat-ellátási megállapodás alapján két másik településről Nagyradáról és Garaboncról érkezik.

A csoportban szinte minden évben van olyan kisgyermek, aki beilleszkedési, magatartási problémával, részképesség zavarokkal küszködik, vagy sajátos nevelési igényű.

Gyermekeink családi házakban élnek, melyek eltérő komfort fokozatúak. A családok nagy része önálló háztartást vezet, míg egy részük nagyszülővel él együtt. Az önálló háztartásban élő gyermekek többségének egyik nagyszülője általában a falvakban lakik, segítik az unokák nevelését.

A legszerényebb körülmények között élő szülőkre is jellemző, hogy gyermekeik számára biztosítják az óvodai ellátást, a megfelelő ruházatot, áldoznak kulturális programokra is. Játékokra, könyvekre viszont csak csekély lehetőségeik maradnak.

A szülők iskolázottsága széles skálán mozog, az egy-két osztályt végzettől a főiskolai, egyetemi végzettségig.

Az óvoda helyiségei a gyermekcsoport tekintetében biztosítják a működés feltételeit, kivéve a mozgásfejlesztést, mert tornaszoba nem áll rendelkezésünkre. Az eszköznormában kiírt további helyiségek, mint pl. nevelői szoba, szülők fogadására és rendezvények megtartására alkalmas helyiség sincs. A nagyméretű csoportszoba biztosítja a mozgáshoz szükséges helyet, de ez folyamatos átrendezést igényel. Az infrastruktúra terén megfelelő az ellátottság.

Az intézmény bútor- és eszközfelszereltsége az eszköznorma előírásaihoz viszonyítva megfelelő.

Jövőképünk:

Jelen erőforrásainkat tekintve és a megoldásra váró problémáinkat elemezve megfogalmazódott bennünk egy elgondolás gyermekeink eredményesebb fejlesztése tekintetében.

Az előzőekben már rögzítettük, hogy egyre több kisgyermek küzd különböző egészségbeli és pszichés gondokkal, részképesség zavarral, fejlődésbeli lemaradással.

Tapasztalataink szerint az ilyen jellegű problémák megoldására létrejött rendszerekkel való együttműködésen túl (Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság) a szakmailag megalapozott integrációt tartjuk megfelelőnek. Olyan program a célunk, amelyben egyénre szabottan, a család együttműködésével dolgozunk.

A személyi feltételek adottak a feladat eléréséhez. A gyermekek logopédiai ellátása, prevenciók fejlesztése és a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése helyben történik, melyet a jövőben is így képzelünk el.

Elsősorban az óvónők módszertani tájékozottságát segítő, a közoktatás jövőjét érintő továbbképzésekre helyezzük a hangsúlyt.

A továbbképzési programunkat is a fentiekre tekintettel készítjük.

A továbbképzéseket önkormányzati és egyéni forrásból valósítjuk meg.

A tárgyi fejlesztéseket elsősorban önkormányzati és pályázati juttatások formájában, ill. a Szülői Munkaközösség támogatásával szeretnénk megvalósítani.

5. ÓVODÁNK NEVELÉSI FELADATAI

Az intézménybe járó gyermekek testi - lelki szükségleteinek kielégítését a következő területeken valósítjuk meg:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

5.2. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

E terület alapvető tartalmát abban látjuk, hogy hozzájáruljunk gyermekeink biológiai szükségleteinek kielégítéséhez, valamint a testi - lelki egészségük megóvásához, azok kulturált elsajátításához. A hátrányos helyzetű gyermekek esetében nagyon fontos az egészséges életmód szokásainak megismertetése, elsajátítása, hiszen a családi környezet erre általában nem helyez hangsúlyt, vagy hiányoznak a megfelelő tárgyi és egyéb feltételek

Nevelőtevékenységünket a következő rendszer alapján tervezzük:

- gondozás, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése
- életritmus
- mozgás
- egészséges környezet, annak óvása

5.1.1. GONDOZÁS, TESTI SZÜKSÉGLETEK, MOZGÁSIGÉNY KIELÉGÍTÉSE

Egyik alaptevékenysége a testi szükségletek kielégítésének. Részegységei a testápolás, öltözködés, étkezés.

Testápolás:

Az egészség megőrzésének, az ápoltságra nevelésnek elengedhetetlen feltétele a személyi higiéniai szokások kialakítása. A mindennapi munkánk szerves részét képezik, hiszen az egészség bármilyen fokú elvesztése az egész személyiség fejlődését gátolja.

Folyamatosan alakítjuk, segítjük a bőr, haj és körömápolást; érzékszervek tisztántartását - orrfújást, fog- és szájápolást; a WC. és mosdó használatát, annak higiéniáját.

A tisztálkodási eszközök közül személyes használatúak a fogkefe, fogmosó pohár, fésű és törölköző.

Feladatok:

- Gyermek egyéni fejlettségéhez igazított, differenciált szokásalakítás és gyakorlati segítségadás.
- A fogak rossz állapota miatt törekszünk a kellő motiváltságra a fogmosás tekintetében.
- A WC használat intimitását biztosítjuk.
- A szociális hátrányokkal küzdő kisgyermek esetében fontos a tapintat és a következetesség.

Öltözködés:

Legfontosabb célja, hogy a kisgyermek egyre önállóbban tudja szükségleteit felismerni, kielégíteni a hőmérsékleti tényezők viszonylatában.

Az öltözködéssel formáljuk ízlésüket, hiszen az ápolts, rendezett külső adja az első benyomásokat az egyén egész személyiségéről. A hátrányos helyzetű óvodásaink tekintetében folyamatos konzultálás szükséges a szülőkkel e téren.

A réteges öltözködés ma már elfogadott a szülők részéről is.

Feladatok:

- Segítjük, hogy a kisgyermek minél előbb jelezni tudja melege van, vagy fázik.
- Figyelünk az izzadós gyermekekre, ennek kiküszöbölését megpróbáljuk elérni.
- Felhívjuk a szülők figyelmét a megfelelő méretű és szakadás mentesruházat fontosságára.

Étkezés:

A gyermekek megfelelő testi fejlődésének, növekedésének feltétele a helyes táplálkozás, melynek minőségi és mennyiségi kritériumai vannak. Nagyon fontos a magas só- és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

A nyugodt légkör, ízléses terítés fokozza a gyermekek étvágyát, kulturált viselkedésre ösztönzi őket.

Legalább 3 órás időközt hagyunk az étkezések között.

Folyadék (tea, víz, gyümölcsből készült ital) egész nap a gyermekek rendelkezésére áll.

Feladatok:

- Elfogadjuk a gyermekek ízlésbeli különbségeit, mennyiségi szükségleteit. Esetleg tapintatosan ösztönözzük az ételek megízlelését.
- Elegendő időt biztosítunk a lassan étkező gyermekek számára.
- Az étkezéssel kapcsolatos gondokat megbeszéljük a családdal, okait közösen próbáljuk meg orvosolni.
- Kulturált étkezési szokások, ízléses környezet kialakítására törekszünk az önkiszolgálás, önálló étkezés területén a kisgyermek egyéni képességeihez igazodva.

5.1.2. ÉLETRITMUS

A harmonikus testi és lelki fejlődéshez hozzátartoznak a naponta rendszeresen, azonos időben végzett tevékenységek, melyek gyakorlatilag az életritmust adják.

A nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó érdekében az életkori sajátosságokat, érési folyamatokat és a sajátos nevelési igényt vesszük figyelembe.

Óvodánkban az életritmust a napirend és a hetirendkeretei adják. A napirendben megállapított időintervallumokat rugalmasan alkalmazzuk, figyelve a gyermekek aktuális tevékenységére.

Feladatok:

- A napirendet már a jelentkezés alkalmával megbeszéljük a szülővel, hogy az otthoni életritmus közelítsen az óvodaihoz.

- A napirend és a heti rend véglegesítése előtt tudatosan figyeljük a csoportot, s a következtetések levonása után határozzuk meg az időtényezőket.

5.1.3. MOZGÁS

A mozgás a 3-7 éves gyermek egyik legalapvetőbb szükséglete, melynek kielégítése, illetve a kellő mozgásigény formálása az egészséges testi és szellemi fejlődés kritériuma. A mindennapos mozgásra nagy hangsúlyt fektetünk. Mozgásos tevékenység végzésére lehetőségünk van a csoportszobában, füves udvaron egyaránt.

Mozgást kínálnak a séták, kirándulások és az ilyen alkalmakkor felfedezett mesterséges és természetes környezeti építmények, képződmények.

Mozgásigényük kielégítését szabadon választott és szervezett mozgásos játékok, mozgásformák biztosítják. Így maradéktalanul megvalósul a differenciált fejlesztés, hiszen tág lehetőség, változatos terep áll rendelkezésre, hogy saját elképzeléseiket is próbálgathassák. Ez növeli önbizalmukat, segíti saját képességeik megismerését.

Az eszközök használatában széles választási lehetőségünk van.

A szervezett mozgásos tevékenységek kötött keretek között is szerveződnek, az egész csoportot, ill. a fizikai fejlettségüktől függően fél - fél csoportot érintenek. A vegyes csoport - tapasztalataink alapján - gyakran megköveteli a csoportbontást, annak érdekében, hogy a terhelés összhangban legyen az erőléti állapottal.

Feladatok:

- Minden mozgásos tevékenységben igyekszünk megfelelő környezetet biztosítani (személy, hely, eszköz).
- Differenciálás megvalósítása egyéni sajátosságok, tapasztalatok, fejlődési szintek figyelembevételénél.
- A mozgáshoz való pozitív viszony kialakítását fontosnak tartjuk.
- Ügyelünk arra, hogy a mozgás ne károsítsa a természetes és mesterséges környezetet..

5.1.4. EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET, ANNAK ÓVÁSA

A környezeti feltételek számottevően befolyásolják a gyermek személyiségének kibontakozását. Ezért a csoportszobát és a gyermekek által használt helyiségeket illetően barátságos, vidám (de nem harsány) színhatásra törekszünk.

Fontos, hogy a berendezések többsége könnyen mobilizálható legyen.

A természetet a virágok „képviselik”, egyéb élőlények elhelyezését nem tervezzük, mert a falusi környezet, a Kis-Balaton közelsége bőséges alkalmat kínál az ilyen irányú tapasztalatszerzéshez és egyben természetes élethelyzetet szemléltet.

Az ablakok felülete és beosztása biztosítja a folyamatos légcserét és a megfelelő természetes világítást.

Az udvar fűvel borított. A fák megfelelő árnyékos helyet adnak az erős napsugárzás ellen és még fel is lehet rá mászni. A homokozó szintén árnyékolóval ellátott.

A fából készült, esztétikus udvari játékeszközök változatos lehetőségeket kínálnak gyermekeinknek.

Feladatok:

- Folyamatosan figyelemmel kísérjük a berendezések, eszközök használhatóságát a biztonság és az esztétikum oldaláról egyaránt.
- Gyermek elképzeléseit segítjük összhangba hozni az adott tárgyi felszereltséggel.
- Séták kirándulások folyamán gondoskodunk a biztonságos környezetről.
- A veszélyforrásokra felhívjuk a gyermekek figyelmét..

Fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyerekek önállóan tisztálkodjanak, mossanak fogat, fésülködjenek, mely magában foglalja az alaposságot, a megfelelő eszközök használatát és a szükséges alkalmakat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják, orrukát helyesen fújják ki. Betartják a papírzsebkendő használatának szabályait.
- Önállóan öltözködnek, ruháikat, cipőjüket rendezetten teszik a helyükre, tudnak gombolni, kötni. Hőérzetüknek megfelelően változtatják ruházatukat.
- Étkezések alatt kulturáltan viselkednek. Helyesen használják az evőeszközöket, ügyelnek az asztal esztétikumára. Önállóan döntenek az elfogyasztandó étel mennyiségéről.
- Szívesen mozognak, bátran próbálgatják képességeiket, egyéni elképzeléseik megvalósítása érdekében képesek erőfeszítéseket tenni. Mozgásuk összerendezettebbé válik.

5.2. ÉRZELMI NEVELÉS, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

A családokból eltérő érzelmi és szocializációs bázissal érkeznek gyermekeink, különösen a hátrányos környezetben élők. A legelső feladat az érzelmi biztonság megteremtése, mely az ember egyik alap szükséglete. Ennek eszköze a derűs, szeretetteljes légkör, melynek előfeltétele, hogy az óvodapedagógusok barátságos, otthonos környezetet teremtsenek a gyermekeknek.

Feladatunk megvalósításához szükséges az óvoda és a család szemléletének közelítése. Amennyiben szükséges speciális szakember segítségét kérjük.

A kisgyermekkor jellemző sajátossága, hogy minden tevékenységük érzelmvezérelt, mely kihat cselekvéseikre, megismerő képességeikre.

A pozitív érzelmek örömet, vonzódást, kíváncsiságot, szeretetet, csodálkozást váltanak ki és ezzel az egész személyiség fejlődését motiválják.

Fontosnak tartjuk a szocializáció szempontjából meghatározó, a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, önzetlenség, segítőkészség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, kitartás, önfegyelem, feladattudat, szabálytudat) szokás és normarendszerének megalapozását. A közösségi élet szervezése során mindezt figyelembe vesszük. Arra törekszünk, hogy sajátítsák el környezetük kulturált erkölcsi normáit, szokásait, értékeit, úgy, hogy közben tapasztalják meg önérvényesítő törekvéseik határait is.

Az óvodapedagógus és dajka modell - hatása az első pillanattól kezdve értékteremtő, mely megalapozza a gyermek társas kapcsolatának minőségét.

Fontos, hogy az óvónő tisztában legyen a gyermek csoportban betöltött helyzetével.

E helyzetet befolyásolja többek között a gyermek önmagáról alkotott én-képe, kooperációs és kommunikációs képessége, valamint az egyéni és közös élményei. A nevelőmunkánkban ezért alapelv a pozitív megerősítés az egyén, illetve a tevékenysége szempontjából egyaránt.

Óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és családjához való kötődés alapja.

A képességfejlesztés területei

Az érzelmi nevelés és a szocializáció alapozása terén a következő képességek fejlesztésére kiemelten figyelünk, különös tekintettel a szociálisan nehéz körülmények között élő gyermekekre.

Szociális alkalmazkodás: - egymás segítése

- konfliktus megoldó képesség gyakorlása
- aktivitás
- együttműködés
- másság elfogadása
- kapcsolatteremtés és kezelés képessége
- terhelhetőség
- udvariasság

- kommunikáció
- szabálytudat, szabálytartás
- alkalmazkodás

Társas viszonyulások:

- empátia
- szeretet-közvetítési technikák
- barátság

- kötődés

Én-kép fejlesztés:

- önismeret
- önbizalom
- önkifejezés
- önállóság
- önértékelés
- érdekérvényesítés.

Óvodánk minden alkalmazottjától elvárjuk az erkölcsi normák hiteles gyakorlatát és közvetítését, mint a jó és rossz felismerését, az őszinteséget, az igazmondást, a felelősség vállalását, a kisebbek segítését és védelmét, a figyelmességet, a máság elfogadását.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen, aktívan tevékenykednek a közösségben.
- Együttműködők, együtt érzőek, segítőkészek csoporttársaikkal.
- Az udvarias magatartási formákat helyesen alkalmazzák a gyermek-gyermek, gyermek felnőtt kapcsolatban.
- Betartják a tevékenységekhez tartozó viselkedési szabályokat.
- Óvodapedagógusi és szülői példa nyomán elfogadják társaik máságát.
- Sérelmeiket, konfliktusaikat igyekeznek kulturált módon megoldani, csak szükség esetén kérnek segítséget.
- Elképzeléseiket önállóan és elsősorban társaik segítségét kérve valósítják meg.
Érdekeiket - társaikat figyelembe véve, szükség esetén kompromisszumokkal érvényesítik.
- Hiányzó társuk, vagy felnőtt iránt érdeklődnek.
- Hosszabb ideig együtt játszanak társaikkal, baráti kapcsolataik kialakulnak.
- Élményeik, tapasztalataik erősítik szűkebb és tágabb környezetükhöz való pozitív kötődésüket (óvoda, település, szülőföld).

5.3. ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS

5.3.1. ÉRTELMI NEVELÉS

Az értelmi fejlesztés során a gyermek életkori sajátosságaként jelentkező érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataikra, ismereteikre építünk. Az óvodapedagógus segítségével rendezik tapasztalataikat, felfedeznek ok-okozati összefüggéseket, ítéleteket alkotnak, fejlődik gondolkodásuk, bővülnek ismereteik, választékosabbá válik szókincsük, kommunikációs képességeik és társas kapcsolataik szélesednek.

A tevékenységek tartalmi összeállítása, szervezése során arra törekszünk, hogy sok-sok tapasztalat megélésére, alkalmazására széleskörű lehetőségük legyen.

A fentiekből kitűnik, hogy az óvodai nevelés területei (egészséges életmód, érzelmi nevelés-szocializáció, értelmi nevelés) egymástól elválaszthatatlan, egymásba átmenő folyamatokat képeznek.

Kiemelten figyelünk a következő területek fejlesztésére:

- tapasztalataik, ismereteik rendszerezése, megismerési, felfedezési vágy felkeltése -érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség
- képzelet és kreativitás
- problémamegoldó gondolkodás

Feladatok:

- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, meglévő tapasztalataira és ismereteire építve tervezzük és szervezzük a mindennapi játékba integrált komplex tevékenységeket, melyekben arra törekszünk, hogy sok érzékszervre ható és közvetlen tapasztalatszerzés útján jussanak új ismeretekhez.
- A spontán történéseket átfogva törekszünk a helyzetek adta lehetőségek felhasználására.
- Különleges természeti helyek és építmények látogatásával, élményalapú tevékenységek szervezésével érzelmi töltődésük fokozódik, mely serkenti megismerési vágyukat, aktivitásukat.

- Megoldási próbálkozásait ösztönözzük, kísérletező kedvüket erősítjük.

5.3.2. ANYANYELVI NEVELÉS – KOMMUNIKÁCIÓ

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

A kisgyermek tapasztalatai, ismereti, ezek alkalmazása a verbális és nonverbális kommunikációs csatornákon kerülnek közlésre.

A gyermek helyes beszéde és az ehhez kapcsolódó, érzelmek kifejezését segítő metakommunikáció visszajelzés a gyermek és környezete viszonyáról, annak fejlettségéről.

Az anyanyelvi nevelés terén fontosnak ítéljük a:

- nyelvi képességet,
- beszédértés képességét
- beszédképesség fejlesztését.

A beszéd fejlődése elsősorban a következő forrásokból táplálkozik:

- a család nyelvi kultúrája
- az óvónő modell-értékű beszéde
- társas beszélgetések, párbeszéd
- a gyermek saját beszéde.

Az anyanyelvi nevelés, ezen belül is a beszéd megalapozója a család. Igyekszünk partnert találni a család tagjaiban. Javasoljuk az otthoni gyakori beszélgetéseket, mely elősegíti egyéb irányú fejlődésüket is. Különös figyelmet fordítunk a hátrányos helyzetű gyermekeink anyanyelvi fejlesztésére, mivel tapasztalataink szerint kevés a szókincsük, mellyel nehezen tudják elmondani megfelelően gondolataikat.

Az óvónő beszédfejlesztő tevékenysége az egész óvodai élet során jelen van, egyben jó példával szolgál a gyermekek számára. A spontán és a szervezett tevékenységek tudatos anyanyelvi átgondolásával segíti a beszédértés, kifejezőképesség fejlődését, bővíti szókincsüket.

A népmesékkel, mondókákkal a magyar nyelv „tisztá forrásából” merít, a költők versei és a népköltések lehetőséget kínálnak a magyar nyelv zeneiségének megismerésére.

Gyermekeink számára elegendő időt hagyunk arra, hogy gondolataikat kifejthessék, segítünk a helyes kifejezés megtalálásában, a nyelvtanilag megfelelő, szabatos fogalmazásban.

A párbeszéd formájú beszélgetést azért emeljük ki, mert ebben szinte az egész személyiség részt vesz. Meg kell értenie társai gondolatait, arra viszonylag rövid idő alatt válaszolni kell, a másik számára is érthető megfogalmazásban. Itt már be kell tartani az udvarias beszélgetés szabályait pl.: a partner végighallgatását, a bekapcsolódás lehetőségének kérése, stb.), mert különben értelmetlenné válik a társalgás.

Gyermekeink kiejtési problémáit logopédus javítja. Az óvodában a beszédszervek „tornáztatását” segítjük, gyakoroljuk, hallásérzékelésüket fejlesztjük, légző gyakorlatokat végzünk.

A verbalitás mellett a metakommunikációnak is nagy jelentősége van az emberi kapcsolatokban. A kisgyermek gyakran nehezen fejezi ki magát beszéddel, így megértetésük érdekében az egész személyiségük részt vesz: testtartásuk, tekintetük, arcmimikájuk, gesztusaik, hangerejük, hanglejtésük, távolságtartásuk. E téren lényeges, hogy azonos jelzéseket azonos tartalommal közvetítsünk.

A modell értékű óvónői magatartás megkívánja a verbális és metakommunikáció összhangját.

Feladatok:

- Segítjük a gyermek tapasztalatszerzését, melyhez szorosan kapcsolódik a szókincsbővítés. Igyekszünk olyan körülményeket teremteni, melyek a kérdések megfogalmazására ösztönöznek, és arra ügyelünk, hogy felmerülő kérdéseikre mindig kapjanak válaszokat.
- Alkalmazkodunk az egyes gyermekek értelmi és beszédfejlettségi szintjéhez, mondandónkat ennek megfelelően fogalmazzuk meg.
- Segítjük elsajátítani a beszélgetés udvariassági szabályait ügyelve a beszélgetés közbeni szemkontaktus tartására.
- Az óvodapedagógus kommunikációja folyamatos önkontroll mellett történik.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Kialakul a gyermekek feladattudata, tudásvágya.
- Képesek a tartós figyelemkoncentrációra.
- Teret adnak alkotó képzeletüknek.
- Fogalmi gondolkodásuk kialakulóban van.
- Mozgásuk összerendezetté, finommotorikájuk fejletté válik.
- Az értelmi képességük életkoruknak és egyéni fejlettségüknek megfelelően fejlődik.
- Önmagával, természeti és társadalmi környezetével, azok változásaival kapcsolatos tapasztalataikat, élményeiket folyamatosan próbálják meg aktív szókincsük alkalmazásával elmondani.
- Változatos tevékenységekkel megismerő képességeik, ezen belül gondolkodásuk fejlődik.
- Tapasztalataik felidézésével, újszerű alkalmazásával problémamegoldó képességük gazdagodik, egyre önállóbbak lesznek.
- Az aktív szókincs által gondolataikat folyamatosan előtudják adni, élményeiket, történeteiket összefüggően beszélnek el.
- A kisgyermek beszéde a nyelvtani szabatosághoz közelít, megjelenik a választékosság közlendőjükben.
- Beszédük tisztává, érthetővé válik, szükség esetén speciális segítséggel (csak szülői együttműködéssel érhető el).
- A beszéd, a beszélgetés örömforrás számukra..
- Beszélgetések során alkalmazzák az udvariasság szabályait.
- Tevékenységeik, beszélgetéseik, kapcsolataik során bátran használják a metakommunikáció eszközeit.

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

6.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

- Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások keretében folyik oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik.
- A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időszakában fontos feltétele óvodai nevelésünknek.
- A pedagógiai munka napi 2 órás átfedési idővel működik, mivel a párhuzamos és mikro-tevékenységek, a differenciált nevelő-fejlesztő tevékenységek, séták, kirándulások elengedhetetlen feltétele.
- Óvodapedagógusaink nyitottak az önművelésre, továbbképzéseken való részvételre. a program megvalósításához szükséges továbbképzések témáját és a továbbképzésekben részt vevő pedagógusok névsorát az éves beiskolázási terv tartalmazza.
- Az óvodapedagógusi tevékenységek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt, egymás támogató munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.
- A pedagógiai munkában a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megteremtéséhez bevonjuk a pedagógiai munkát közvetlenül segítő dajkákat is.

Az alábbi személyi feltételekkel rendelkezünk:

<i>Beosztás</i>	<i>Létszám</i>	<i>Képzettség</i>
Intézményvezető	1 fő	Óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel Gyógypedagógus tanár (tanulásban akadályozottak pedagógiája szak) főisk. Fogyatékosok integrációs pedagógiája szak Közoktatási vezető szakvizsga
Óvodapedagógus	1 fő	Óvodapedagógus felsőfokú végzettséggel
Dajka (takarítási feladatok is)	2 fő	Szakképesítés nélkül

A fentiekén túl még számos tanfolyamot végeztek óvodapedagógusaink.

6.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Óvodánk nagyrészt rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges, jogszabályban rögzített tárgyi feltételekkel, mint:

- Világos, esztétikusan berendezett csoportszoba, fejlesztő szoba, kiszolgáló helyiségek.
- Tágas, zöld udvar esztétikus udvari játékokkal.

Tornateremmel nem rendelkezünk.

6.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Szervezeti és időkeretek

Az óvoda egy csoporttal működik.

A sajátos nevelési igényű és egyéb fejlesztéseket igénylő gyermekekkel történő egyéni, kiscsoportos foglalkozásokat biztosítjuk egy külön terem segítségével.

Bármely területen kivételes képességű gyermekeket a környezet alakításával és differenciált módszerekkel támogatjuk, hogy tehetségük optimális módon alakulhasson.

Tevékenységek szervezeti formái: Az óvodai élet tevékenységformái szervezett és spontán módon szerveződnek.

A csoport gyermekei részére minden tevékenységi forma részvételi lehetőséget kínál.

Időkeretek: Az óvoda napirendjét a gyermekek megismerése után rögzítjük - évente véglegesen. Legfontosabb alapelvünk a rugalmasság és folyamatosság. Hosszú időt hagyunk a szabad játékra. Vannak időhöz kötött tevékenységek, melyek stabilitást, biztonságot jelentenek a kisgyermek számára, fejleszti időérzékelésüket.

A hetirend a tevékenységektől függően alakul, melyet a beszoktatási időt követően stabilizálunk. Négy nap játékba integrált rugalmas időkeretben szervezett tevékenységekkel, 1 nap kiemelt mozgásos nap kötött keretek között szerveződik

A „Barangoló hét” idején a napirend és a hetirend délig a kirándulásokkal telik, délután azonos a rendes napirenddel.

Napok	Rugalmas időkeretben szervezett tevékenységek	Szervezett (kötött) tevékenység
Hétfő	<ul style="list-style-type: none"> • Külső világ tevékeny megismerése 	
Kedd	<ul style="list-style-type: none"> • Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés 	
Szerda	<ul style="list-style-type: none"> • Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka • Verselés, mesélés 	
Csütörtök	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgás • Ének-zene, énekes játék, gyermektánc 	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgás (heti 1-szer, szükség esetén (magas létszám) bontásban 1-1)
Péntek		

7. ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

A kapcsolatépítésben, fenntartásában hangsúlyozzuk az óvoda kezdeményező szerepét.

Amennyiben pályázati forrás áll rendelkezésre és fenntartóra többletköltséget nem ró, külhoni magyar óvodák megkeresését szívesen fogadjuk.

Család

Az óvoda kapcsolatrendszerében kiemelt helyet foglal el a családdal való partneri együttműködés kialakítása. Szülők és óvodapedagógusok abból az alapállásból indulunk ki, hogy a gyermekek pozitív irányú fejlődéséért együttesen vagyunk felelősek, elfogadva, hogy a szülő joga és felelőssége elsősorban gyermekének nevelése.

Ez csak akkor valósul meg, ha a családban és az óvodában feltétel nélkül elfogadjuk a gyermeket és bizalommal fordulunk egymáshoz örömeinkben, problémáinkban egyaránt.

Az együttműködés hatékonyságáért a következőket szeretnénk megvalósítani:

- Az együttműködés középpontjában mindig a gyermek álljon.
- Segítséget adunk szükség szerint a családi neveléshez.
- Szeretnénk a szülők aktívabb részvételét az óvoda életében.
- Kérjük a családok támogatását a szociálisan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű és a társadalmi beilleszkedési zavarokkal küzdő gyermekek közösségi elfogadásához.
- A szülők ismerjék meg az óvoda munkáját, kölcsönösen törekedjenek az együttműködésre.
- A nevelési eredmények hatékonysága érdekében fontos, hogy az óvodai és családi elvárások közelítsenek.
- Folyamatos tájékoztatást adunk a pedagógia és pszichológia legújabb kutatási eredményeiről, ezek hasznosítására javaslatot teszünk a családi nevelés segítése szempontjából.
- Feltétlen ismerjék és értsék az óvoda érték és célrendszerét.

Az együttműködés formái: - napi találkozások

- Szülői Munkaközösség működése
- egyéni beszélgetések
- óvodai ünnepélyek
- nyílt nap
- hirdetőtáblán történő tájékoztatás
- szükség szerint családlátogatás

A családdal való kapcsolat fejlesztését a közösen szervezett programokban, a szülők, nagyszülők óvodai életbe való gyakoribb bevonásával szándékozunk megvalósítani.

Iskola

Szoros és jó volt a kapcsolatunk eddig is az iskolával. A továbbiakban is fontosnak tartjuk ezt, hiszen intézményünkben a legtöbb óvoda a helyi iskolába megy.

Az iskola elfogadja, hogy az óvoda a tanuláshoz szükséges képességek kibontakozását segíti és nem „kisiskolásokat” ad át.

Az együttműködés hivatalos formái:

- Kölcsönös látogatások, tájékozódás a nagycsoportot, ill. az első osztályt illetően.
- Szakmai megbeszélések és tapasztalatcserek.
- Részvétel, együttműködés közös rendezvényeken.
- Informális kapcsolatok folyamatos ápolása.

Fenntartó

Az intézmény színvonalas működése érdekében folyamatos kapcsolattartás és információ csere szükséges. Megítélésünk szerint az együttműködést a kompromisszumos megoldások segítik elő, elsősorban a szakmai és finanszírozási területek összhangjának megteremtésében. Szükség szerint részt vállalunk települési rendezvényeken.

Orvos, védőnő

Mindkét szakemberrel rendszeres, a törvényi előírásoknak megfelelő a kapcsolat.

Kölcsönösen segítjük, támogatjuk egymás munkáját, valamint a saját területünk információit átadjuk. A védőnő és az óvónő közösen szerveznek szülők részére tájékoztató programokat, természetesen a még nem óvodás szülőket is beleértve.

Gyermekjóléti szolgálat

Elsősorban a családi körülményei miatt hátrányos és veszélyeztetett gyermekek érdekében tartjuk a kapcsolatot. A családok életvezetésének helyes irányba tereléséhez kérjük a segítségüket, mert úgy látjuk, ezzel a gyermek élete rendezettebb, stabilabb helyzetbe kerülhet. További segítséget jelent, hogy a családokat korábban megismerik, s ez lehetővé teszi, hogy ne maradjon ki kisgyermek az intézményes nevelésből már a korai időszakban sem.

Nevelési Tanácsadó, Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság

Számunkra problémát okozó nevelési nehézségek, a gyermekekkel kapcsolatos gondjaink megoldásához kérjük a segítségüket. Ezen kívül a sajátos nevelési igényű, valamint a prevenció és logopédiai fejlesztésben részesülő gyermekeket látják el utazó tanárok által.

8. A GYERMEKVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Intézményünk gyermekvédelmi feladataiban fő cél a prevenció, vagyis a gyermekek személyiségének kibontakozását zavaró, gátló tényezők kiküszöbölése. Amennyiben már kialakultak, a hátrányos, vagy veszélyeztető tényezők, azok korrekciója lesz a legfontosabb feladat.

Ha a családi és intézményes nevelés a gyermek fejlődéséhez pozitív módon közelít, nem alakulnak ki a veszélyeztető okok. Azt valljuk, hogy az óvoda részéről ki kell zárni minden olyan körülményt, amely a gyermeki személyiség kibontakozását gátolja.

A családban lévő gondok esetén eredményt csak akkor érhetünk el, ha sikerül a gyermek nevelésével kapcsolatos problémákat rendezni.

Elsősorban az óvodai nevelés területén igyekszünk megfelelő segítséget nyújtani a kisgyermek részére.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos teendőket a gyermekvédelmi felelős látja el.

Feladatai a következők:

- Az elhanyagoltság látszata, vagy a veszélyeztetettségre utaló egyéb jelek alapján, többszörös tájékozással feltárja a valós körülményeket, bevonva ebbe a szülőket is.
- Segítőszándékú magatartás kialakítása, tanácsok, javaslatok a felmerülő problémák orvoslására.
- A gyermek folyamatos figyelemmel kísérése.
- Ha szükséges kezdeményezze külső szervek (önkormányzat, védőnő, orvos, szakszolgálat, gyermekjóléti szolgálat, gyámügy, stb.) bevonását a gyermek érdekében.

8.1. GYERMEKBALESETEK MEGELŐZÉSE

- Az óvoda házirendjében meghatározzuk a felnőttek számára azokat az óvó, védő eljárásokat, , amelyeket a gyermekek óvodában tartózkodása során szem előtt kell tartaniuk.
- Az év megkezdésekor, illetve szükség szerinti gyakorisággal az életkoruknak és fejlettségi szintjüknek megfelelően ismertetjük a gyermekekkel az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó szabályokat, a meg nem engedett és elvárható magatartási formákat. Felhívjuk figyelmüket a veszélyforrásokra.

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

Az óvoda cél- és feladatrendszere a gyermekek mindennapi tevékenységeinek tervezésével, szervezésével valósul meg a nevelési gyakorlat során.

Nagyon gondos és tudatos munkát igényel a tevékenységek sokszínű lehetőségének biztosítása, hiszen nem csak a személyiség kibontakozását segítik, hanem a gyermekek megismerése is általuk történik, mely a megalapozott fejlesztőmunkát feltételezi.

9.1. JÁTÉK

A játék a kisgyermekkor legfőbb, örömteli tevékenysége, alapvető létformája és egyben az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Biztosítja a gyermek és a világ közötti együttműködést, azaz környezetének megismerését.

A gyermek a játék által ügyesedik, egyre több tapasztalatra tesz szert, fejleszti manuális készségét, ismerkedik az őt körülvevő dolgok tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával.

Alakul problémamegoldó képessége, kreativitása, fantáziája is.

A gondolkodás, a kommunikáció fejlődése mind-mind a játékba ágyazódik.

A kezdeti magányos játékból együttjátás lesz, kialakulnak a társas kapcsolatok, melyek az érzelmi élet fejlődésére is nagy hatással vannak.

Mind a szocializációs, mind pedig az értelmi fejlődést egyaránt tükrözi a játék, így a gyermek megismerésének az alapját adja.

A mindennapok során tudatosan használjuk fel a benne rejlő nevelési lehetőségeket céljainknak megfelelően, így a hátrányokkal küzdő gyermekek megsegítésére.

Nyugodt légkör

Az egész óvodai élet feltétele. Ennek biztosítása az óvónők feladata és felelőssége. Mindezt sok szeretettel, őszinte odafigyeléssel tudjuk elérni.

Hagyjuk, hogy kiválasszák játszótársaikat, játékeszközeiket, az ahhoz szükséges helyet, eldönthessék, hogy egy-egy játéktémát milyen hosszú ideig játszanak az adott lehetőségeken belül.

A lehető legkevesebb szabályt várjuk el a gyermekektől az együttjátás alatt, hogy az oldott légkört ne zavarja.

Az óvónők segítsék a játék kibontakozását ötletekkel, javaslatokkal, de csak akkor, ha erre igény jelentkezik.

Játékidő

Mindennapjainkat úgy alakítjuk, hogy a lehető legtöbb időt tölthessék a gyerekek megszakítás nélküli szabad játékkal, mely óvodánkban többórás lehetőséget jelent.

Segítjük, hogy a játékidőben több napon keresztül játszassák ugyanazt a témát.

A napirendet úgy szervezzük, hogy a szabad levegőn történő udvari játékokra - az időjárás függvényében - minden nap legyen mód.

Megfelelő hely

A játékeszközök a legkisebbek számára is elérhető helyen vannak. A csoportszoba tagolásánál, belső elrendezésénél arra törekedtünk, hogy az a különféle játéktevékenységeknek megfeleljen.

Kiemelt jelentőségű a mesesarok, amely nyugalmat, meghittséget közvetít. Ez a bábozás és a dramatizálás színhelye is.

Állandó helye van az ábrázoló - barkácsoló jellegű ténykedéseknek is a teremben.

Az eszközök (ceruzák, ragasztók, filctollak, festék, gyurma, különféle papírok, ollók, stb.) könnyen hozzáférhetőek. A séták során gyűjtött, vagy otthonról hozott különféle tárgyak, képek, termésék, egyéb „kincsek” is itt találhatóak és tetszés szerint felhasználhatók.

Az építő és konstruáló játékokra két nagyméretű szőnyeg áll a rendelkezésükre.

Az állandó „kuckók” mellett a gyermekek kedvük szerint alakíthatják, variálhatják a téri elrendezést. Ha szükséges összetolhatják, elvihetik az asztalokat, könnyedén elkeríthetik a játszóterületet székekkel, plédekkel, nagyméretű építővel, stb.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik a szabadban. Ehhez tágas, fákkal, bokrokkal tarkított, esztétikus fajtájkokkal ellátott udvar áll rendelkezésükre. Lehetőség szerint a csoportszobai tevékenységek udvari folytatását is biztosítjuk.

.Játékeszközök

Motiválják a játékot, általuk kibontakoznak, gazdagodnak elképzeléseik.

Nagyon fontos a játékeszközök kiválasztásánál figyelembe venni, hogy azok biztonságosak, ízlésesek, praktikusak, tartósak legyenek, színben, méretben, használhatóságukban feleljenek meg a gyermekek igényének.

A gyakorló, konstruáló jellegű tevékenységekhez sok eszköz áll rendelkezésünkre, melyek fejlesztik a pszichikus funkciókat, a kreativitást.

A különféle azonosulást segítő ruhadarabok, jelmezek a gyermekek szerepjátékát ösztönzik.

Az udvari játékok, tornaszerek a gyermekek nagymozgásait elégítik ki elsősorban, de az egyéb játékok kiegészítő kellékeit is adják.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A különféle játékfajták a gyermekek játékában bizonyos fejlődési sort mutatnak, de fogadjuk, hogy ezek a mindennapok során a 3-7 éves korosztálynál keveredést mutat.
- Irányító munkáját a gyermek fejlettsége és igénye határozza meg.
- A játékhoz biztosítsa a lehető legtöbb időt és eszközöket.
- Az óvodapedagógus viselkedése az adott játékszituációtól függően. Ha szükséges, legyen kezdeményező, játsszon együtt a gyermekkel, de legyen elfogadó, megengedő, szemlélő, ha a helyzet ezt kívánja.
- Szerepjátékokban kifejezetten a gyermekek kérésére vegyen részt, akkor is nagyon tapintatosan, irányítást nélkülözve. Ha elakadnak, játékukat segítse ötlettel tovább.
- A játék közben zajló kommunikáció terén legyen példamutató.
- Színesítse a gyermekek játékát képességfejlesztő szabályjátékokkal.
- Ne hagyja, hogy a gyermekek játékukban durvák legyenek.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek több napon át tartó játéktevékenységben részt venni.
- Bonyolult alkotásokat, építményeket képesek létrehozni.
- Játékukban dominánsan jelentkeznek a szerepjáték.
- képesek megtanulni bonyolultabb szabályokat és azokat örömmel, kedvvel játsszák.
- Játék közben együttműködnek, szükség esetén alkalmazkodnak egymáshoz, társas viselkedésükben megmutatkoznak az udvarias viselkedés szabályai.

9.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

Az irodalmi nevelés szoros kapcsolatban van az anyanyelvi neveléssel, de összefonódik a zenével, énekkel, mozgással, játékkal is.

A mese felel meg életkorilag leginkább az óvodáskorú gyermek világképének, szemléletmódjának. Megindítja az érzelmeket, erkölcsi alapokat nyújt és ezzel együtt fejleszti értelmi képességeiket is. Tájékoztatja a gyermeket a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyairól, különféle viselkedésmintákat tár fel.

Általa fejlődik ki a belső képteremtés képessége és ezzel együtt feszültségoldó hatása is van.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese - képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel- feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A versek, mondókák, dúdolókat nagyon fontosak. Zeneiségük, ritmusuk, rímeik, a hozzá kapcsolódó mozdulatok komplex élményt nyújtanak és nyugtatólag hatnak. Az ölbéli játékok kiválóan alkalmasak arra, hogy megalapozzák, segítsék, elmélyítsék a kisebbek felnőttekhez fűződő kapcsolatát.

Óvodai életünket, úgy szervezzük, hogy verselésre, mondókázásra, szöveges gyermekjátékokra, vagy anyanyelvi játékokra minden nap legyen idő. Bátorítjuk, segítjük, hogy a gyermekek saját maguk által kitalált verseket, meséket, történeteket adjanak elő, ezeket kombinálják mozgással, énekkel, ábrázolással.

Különösen odafigyelünk a mesélésre, melyet lehetőleg ne zavarjon meg semmi. Állandó színtere ennek egy bensőséges sarok, amely egy intim közeget biztosít.

A bábozás, dramatizálás legtöbbször irodalmi háttérrel rendelkezik, de a gyermekek által spontán improvizált jelenetek is szerepelnek. Ilyenkor szabadon kibontakoztathatják önmagukat, növekszik társalgási kedvük.

A mese-vers a maga sajátos stílusával, szóhasználatával, megfelelő óvodapedagógusi közvetítéssel, az anyanyelvi nevelés fontos eszköze. Tapasztalják a helyes kiejtést, megfelelő artikulációt, a tiszta hangképzést és ezzel egyre összefüggőbb lesz beszédük. Sok új fogalmat, népi szófordulatot, régi értékeket, szokásokat, hagyományokat ismernek meg.

Témaválasztásunkban a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a következő irodalmi anyagokból merítünk:

- magyar népmesék
- népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok
- magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi
- klasszikus és kortárs magyar költők és meseírók igényes művei
- nívós nemzetközi irodalom és más népek meséi.

Óvodapedagógus feladatai:

- Úgy állítsa össze az irodalmi anyagot, hogy az megfeleljen a gyermekek életkorának, nyelvi fejlettségének, érdeklődésének. Tartalmazzon meséket, verseket, mondókákat, egyszerűbb elbeszéléseket, folytatásos történeteket.
- Adjon lehetőséget a szabad önkifejezésre.
- Biztosítson lehetőséget a mindennapi nyugodt mesélésre, verselésre. Teremtse alkalmat arra, hogy a gyermekek elbábozzák, vagy dramatizálják kedvelt darabjaikat.
- Legyen igényes a témaválasztásban, mely lehetőleg igazodjon élményeikhez, időszerűséghez, aktualitáshoz, tartalmát illetően.
- Az óvodapedagógus ügyeljen a szavak tiszta ejtésére, a megfelelő beszédtempóra, értelemszerű hangsúlyozásra, hogy az mintaértékű legyen.
- Színesítse a gyermekek óvodai életét közmondásokkal, szólásokkal, találós kérdésekkel.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek igénylik, várják a mesehallgatást.
- Szívesen ismételtetnek verseket, mondókákat, rigmusokat, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág meséit.

- Szívesen báboznak, jelenítenek meg történeteket társaik, vagy maguk számára.
- Folyamatosan fogalmazva, választékos stílusban beszélnek el általuk átélt, vagy kitalált történeteket, időnként mesei fordulatokat is alkalmazva.
- Kedvvel játszanak különféle anyanyelvi, kommunikációs és beszédfejlesztő játékokat.

9.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A 3-7 éves korosztály nagyon fogékony a zenei nevelés szempontjából. Az óvodapedagógus felelőssége e tekintetben igen nagy, hiszen rajta múlik, hogy majdan az óvodából kikerülő kisgyermek a zenét kedvelő, a zenét szerető felnőtt lesz-e. Sajnos a legtöbb család már egyre kevésbé partner ebben, megszűnőben van az otthoni, gyermekkel együtt történő éneklés. Ezért kell az óvodának biztosítani az első, meghatározó zenei élményt. Kodály Zoltán szavai szerint: „Amit itt tanul a gyermek, soha nem tudja elfelejteni: vérévé válik. Az egész ország közízlésére kihat”.

Tehát emberformáló erő, kihat az egész személyiségre. Elsősorban az esztétikai nevelés körébe tartozik, de kapcsolatban áll a többi nevelési területtel és viszont.

Óvodánkban a fent említetteket szem előtt tartjuk és igyekszünk úgy szervezni a zenei nevelést, hogy az valóban élményt jelentsen a gyermeknek. Ezáltal egyre jobban megszeretik magát az éneklést az énekes játékot. Fejlődik hallásuk, éneklési készségük, ritmusérzékük, játékos zenei alkotókedvük, zenei emlékezetük. Mozgáskultúrájukat leginkább a dalos játékok ritmusából fakadó harmonikus mozdulatok segítik.

A gyermekek tiszta éneklését az egyre gyakoribb egyéni énekléssel érhetjük el. A hallásfejlesztés keretében megismerkednek a halk-hangos, magas-mély éneklés közötti különbözőséggel, megtanulják a dallambújtatást, motívumok visszaéneklését, dallamok felismerését. Hangszínek, zörejek megfigyelése, felismerése a környezetben, beszéd és énekhangban, valamint hangszereken történik.

Különös gondot fordítunk az egyenletes lüktetés és a ritmusérzék fejlesztésére, ritmusmotívumok visszaadására, valamint a tempóérzék fejlesztésére. Ütőhangszereket a gyermekek önállóan is használnak.

Az óvodáskorúak mozgáskultúrájának fejlesztése játékos mozdulatokkal, egyszerű gyermektáncal történik. A dalos játékokban megjelenő, ismétlődő mozdulatok az egyenletes lüktetést, ritmusérzékét, a változatos térformák a tér- és formaérzékét fejlesztik. Ösztönözzük az önkifejezést e területen is, valamint elősegítjük, hogy a zene általa kiváltott érzelmeket kifejezhessék mozgással, ábrázolással is.

Nagyon fontos szempont az ízlésformálást illetően, hogy az óvónő tartalmi szempontból miből válogat. E tekintetben a zenei anyag színvonalas legyen, feleljen meg a képességszintjeiknek. Az anyag kiválasztása a következőkből történik elsősorban:

- magyar gyermekdalok, énekes játékok (3- 6 hangterjedelemmel)
- magyar gyermekjátékok, népi mondókák - néphagyomány anyagából
- művészi értékű komponált gyermekdalok.

A zenehallgatás szintén a zene iránti érdeklődést motiválja, a zene figyelmes hallgatására szoktat, ízlésformáló. Anyagát a művészi érték igényével kell összeválogatni. Gerincét a magyar népdalok adják, de más népek gyermekdalaiból, klasszikus szerzők műveiből is válogatunk.

Óvodapedagógus feladatai:

- Változatos módszerekkel, a gyermekek aktív részvételére alapozva nyújtson lehetőséget a mindennapok során a spontán ének és zenei tevékenységekre, kapcsolódjon az óvodai élet egyéb területeihez.
- A gyermekek zenei fejlesztésében vegye figyelembe egyéni adottságaikat, fejlettségi szintjeiket.
- Témaválasztásában, előadásmódjában legyen igényes.
- Az énekes játékokkal, mondókákkal segítse a gyermekek nyelvi képességeinek fejlődését.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Élvezettel játszanak énekes játékokat.
- Tudnak felszabadultan, egyedül énekelni. Átaluk kitalált ritmikus és dallamos párbeszédet folytatnak.
- Figyelmesen hallgatnak zenét, az óvodapedagógus és társaik énekét.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dallamok ritmusát.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Tudnak ritmust, mozgást, táncmozdulatokat utánozni és rögtönözni.
- Megkülönböztetik a hangszínek finom eltéréseit.

9. 4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül és az óvodai nevelés egészét átszövi.

Magában foglalja a gyermekek szépérzékének formálását, ábrázoló tevékenységét, a mintázást, a kézimunkát, a műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való ismerkedést, szorosan nézve esztétikai jellegű tevékenység.

Lehetővé teszi a kisgyermek számára, hogy megismerje, feldolgozza a környező világot és - magában a tevékenységben - újra alkossa azt.

Nagyon fontos az óvodapedagógus szerepe, ugyanis segítő, továbbleadó magatartásával tudja igazán örömtelivé tenni próbálkozásait. Vonzó a gyermekek szempontjából, ha az elképzelt témájukat változatos technikákkal, illetve azok kombinálásával valósíthatják meg. Törekszünk arra, hogy méretben, minőségben megfelelő eszközök álljanak rendelkezésre. Ezek kiválasztásában a praktikum, célszerűség, a különlegesség és az esztétikum vezérel bennünket. Az eszközöket egész nap használhatják élményeik megjelenítésére, vagy más tevékenységekhez készítenek kiegészítőket. Sok bátorítás kell a hátrányokkal küzdő kisgyermeknek, hiszen legtöbb ilyen családban ezen eszközök szinte mindig hiányoznak.

Használat közben megismerik a különböző anyagok tulajdonságait, a kivitelezés technikáit. Erősödik a szép iránti vonzalmuk, igényük, gazdagodik tér - forma - színviláguk, fejlődik manuális készségük, finommotorikájuk és önkifejezési képességük.. Egyre pontosabban, részletesebben idézi fel képzeteit a témául szolgáló eseményről s így értelmi képességei is fejlődnek. E területen különösen tapasztaljuk a lehetőségek hiányát a hátrányos környezetből érkező gyermekek esetében, ezért a tevékenység megszerettetése fontos a továbbfejlődéshez.

Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Óvodapedagógus feladatai:

- Biztosítson megfelelő helyet, eszközöket, élményekben gazdag óvodai életet. Az eszközök legyenek mindenki számára hozzáférhetőek.
- Az óvodába kerüléstől kezdődően ismertesse meg a gyermekeket az ábrázolás és kézimunka eszközeivel, azok tulajdonságaival, a velük való bánásmóddal, technikai eljárásokkal.
- Olyan légkört teremtsen, amely az egész nap folyamán lehetőséget ad és igényt ébreszt a gyermekekben az ilyen irányú tevékenységek iránt.
- Ismertesse meg a gyermekeket képzőművészeti és népművészeti alkotásokkal.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Szívesen vesznek részt az ábrázolás sokféle formájában, munkáikat képesek önálló elképzelés alapján megoldani.
- Biztosan használják e terület eszközeit.
- Alkotásaikat részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása jellemzi.
- Rácsodálkoznak a szép látványára, szeretnek gyönyörködni benne,
- Alkotásaikra jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása.
- Alkotásaikról beszélni tudnak.
- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismernek műalkotásokat, népművészeti elemeket, szokásokat, hagyományokat, nemzeti szimbólumokat.

9. 5. MOZGÁS

A gyermekkor meghatározó, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. Fejlesztő hatása azonban csak akkor érvényesül, ha az kellemes, biztonságos környezetben szerveződik és a gyermekek szívesen, örömmel végzik. Fontos, hogy az óvodapedagógus fenn tudja tartani a gyermekek mozgáskedvét, ezért az ilyen jellegű tevékenységeket a játék, játékoság messzemenő figyelembevételével alakítjuk.

Az egész személyiség alakulására hatással van: bátrabbak, kitartóbbak, fegyelmezettebbek lesznek. Következetes, rendszeres mozgással fejlődnek testi képességeik: erőnlétük, koordinációjuk, hajlékonyságuk, alkalmazkodóképességük, ügyességük, téri tájékozódásuk. Segíti a helyzetfelismerést, az időbeli tájékozódást, a társra figyelést.

Bizonyított tény, hogy a mozgásfejlődés szoros kapcsolatban áll a pszichikai képességek fejlődésével, így fontos szerepe van a tanulási zavarok megelőzésében is.

A mozgásos feladatok megoldásához gondosan összeválogatott anyagra van szükség. Meghatározó a csoport korosztályi összetétele, a tárgyi feltételek, az egyéni sajátosságok.

A kisebbeknél a mozgás anyaga nagyrészt a természetes és nagymozgásokat foglalja magába.

A nagyobbaknál már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése, ezen belül a szem-kéz és szem-láb koordinációt fejlesztő, valamint az oldaliság alakítását célzó gyakorlatok, játékos feladatok. Új lépcsőfokot jelent a finommotorika és a keresztcsatornák fejlesztése, valamint a kooperatív játékok kezdeményezése.

Minden nap szervezünk mozgásos játékokat, melybe a láb- és testtartást javító torna elemeit prevenció és korrekció jelleggel építjük be.

A heti-rendben egy nap kötött formában szervezünk mozgásos tevékenységet, melyet elsősorban a csoportszobában tudunk megszervezni. A vegyes csoport megköveteli a csoportbontást, mert az egyéni eltérések nagyok minden területen.

Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

Lehetőséget adunk az általuk kitalált mozgáskombinációk kipróbálására. A zenére történő gyakorlatvégzéskor segítjük az improvizációs képességük kibontakozását.

Óvodapedagógus feladatai:

- Gondoskodjon megfelelő tornaszerekről a szervezett és eseti mozgásokhoz.
- A mozgásos tevékenységek szervezésekor vegye figyelembe a csoport általános fejlettségét, differenciáljon. A kötött, kiemelt mozgásos tevékenység a gyermekek képességeit figyelembe véve két csoportban szerveződjön.
- A mozgásmintákat beszéddel kísérve mutassa be.
- Sok dicsérettel ösztönözze a gyermekeket az esztétikus mozgásra, mindig a pozitívumokat emelje ki.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen mozognak, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Szeretik a szervezett mozgásos tevékenységeket, szeretnek futni.
- Nagy és finommozgásuk összerendezetté, egyensúlyérzékük biztossá válik.
- Tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat.
- A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik, képesek labdát pattogatni, vezetni, egykezes felső dobással célba dobni.
- Betartják a szabályokat a különféle ügyességi- és versenyjátékokban.
- Észre veszik és kihasználják a környezet adta lehetőségeket a mozgás szempontjából.
- Elfogadó és segítő magatartást tanúsítanak mozgásproblémákkal küzdő társaik iránt.

9.6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások,

a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek minél több tapasztalatot, ismeretet szerezzenek a természeti és társadalmi környezetükből, így abban életkoruknak megfelelően egyre biztonságosabban tudnak eligazodni.

A környezettel való ismerkedés során feldolgozzák a spontán és irányított formában szerzett tapasztalataikat. Fejlődik emlékezetük, gondolkodásuk, megfigyelőképességük, képzeletük. Alakul társas magatartásuk, fejlődik a beszédmegértő és nyelvi kifejezőképességük.

Miközben egyre jobban birtokukba veszik környezetüket mennyiségi, tér és síkbeli, alakiformai, nagyságbeli tapasztalatokhoz jutnak, melyekkel viszonyításokat is megismernek. Különböző helyzeteket teremtve segítjük a tapasztalataikra épülő önálló véleményalkotást.

Jó alap ehhez a gyermekek természetes kíváncsisága, érdeklődése. Arra törekszünk, hogy a környezettel való ismerkedés mindig megfigyeléssel, aktív közreműködéssel párosuljon.

A témaválasztást illetően igazodunk a lakóhely, a közvetlen környék sajátosságaihoz. Az élethelyzetekben történő tapasztaláshoz a falusi környezet számtalan lehetőséget kínál.

A környezeti nevelésen belül a következő jellegzetes témakörök köré szöviődik a gyermekek ismeret- és tapasztalatszerzése: folyamatos megfigyelést igényelnek az évszakok váltakozásai, jellemző jegyei, időjárásra gyakorolt hatásai, élőlények alkalmazkodása. Ismerkednek szűkebb és tágabb környezetük növény- és állatvilágával. Közben érzékelik a környezet esztétikumát, hangokat, színeket, illatokat, formákat, megismerkednek ok-okozati összefüggésekkel.

Tájékozódnak az időmérő egységekről, azok nevééről.

Mélyítjük ismereteiket a közlekedési eszközök tekintetében.

Sokat beszélünk a családról, a családtagok tevékenységeiről és saját magukról. Egyre többet tudnak a falusi életmódról, hagyományairól, közintézményekről, nevezetesebb helyeiről.

Fontosnak tartjuk a környezetvédelemmel kapcsolatos magatartásformák, viselkedési szabályok kialakítását.

A szociálisan hátrányos családból érkező gyermekeknél szinte teljesen hiányzik a környezetkultúra léte, a környezetvédelem, ezért kialakításuk fontos feladatunk.

A Kis-Balaton közelsége, melyet többször is felkeresünk egy-egy évben, számos lehetőséget nyújt. Igyekszünk megismertetni gyermekeinket ezzel a sajátos szépségű környezettel, annak állat és növényvilágával.

A fenti feladatainkat a napi lehetőségeken kívül egyhetes „Barangoló hét” szervezésével valósítjuk meg.. Ezen időszakban kirándulásokat teszünk a falu szűkebb és tágabb környezetében, közben tapasztalatokat gyűjtünk, megfigyeléseket végzünk.

Óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek óvodába kerülésétől kezdődően segítse ismerkedésüket közvetlen környezetükkel.
- Ismertesse meg a gyermekekkel a falut, annak élő- és néphagyományait.
- A közösséghez tartozás élményének megélését segítse a mindennapokban.
- Törekedjen a természetes, közvetlen, élmény gazdag tapasztalatszerzésre olyan helyszín bevonásával, ahova többször, különböző évszakokban is el lehet látogatni.
- Audiovizuális eszközök, könyvek segítségével legyen módjuk ismerkedni távoli vidékek, egzotikus tájak élővilágával, az ott élő emberek körülményeivel.
- Keltse fel a gyermekek matematikai érdeklődését, minél többet találkozzanak ilyen jellegű tapasztalatokkal, fogalmakkal, összefüggésekkel, mint:
 - o számfogalom előkészítése, megalapozása
 - o tapasztalatszerzés a geometria körében
 - o tájékozódás térben, síkban.
- A mindennapi óvodai életben legyen jelen a környezetvédelem, szembesüljenek gyermekek a környezetszennyezés romboló hatásaival, a környezetvédelem fontosságával.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek tudják nevüket, lakcímüket, születési idejüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét.
- Ismerik ,szeretik közvetlen környezetüket, eligazodnak abban.
- Ismerik a faluban és környékén található háziállatokat, ismertebb vadállatokat(a Kis-Balaton jellegzetes madár és vízi világát), rovarokat, madarakat.
- Ismerik néhány környezetükben előforduló növényt és azok gondozását.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, ismerik egymás utániségüket, jellemzőiket. Ismerik a hét napjainak nevét, sorrendjét, a napszakokat.
- Ismerik a falu nevezetes épületeit, azok funkcióját.
- Megnevezik környezetük színeit, azok árnyalatait.
- Ismerik a közlekedési eszközöket, gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.
- Ismerik a környezet megóvásának legfontosabb szabályait (víztakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, stb.).
- Ismerik a jobbra-balra irányokat, értik a helyet kifejező névutókat.
- Felismerik a tárgyak, jelenségek közötti összefüggéseket, önálló véleményt képesek alkotni, bizonyos helyzetekben megfelelő döntést hozni.
- Tudnak legalább 10-ig számolni, mennyiségfogalmuk a számkörben kialakult, tudják a tárgyakat hasonlítani mennyiség, nagyság, szín és forma szerint.
- Képesek halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Azonosságokat és különbségeket képesek felismerni és megfogalmazni.
- Helyesen értelmezik és használják az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb,több-kevesebb....
- Felismerik a sorba rendezés logikáját, azt képesek jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Ismerik az alapvető mértani testeket és síkmértani formákat, azokat képesek felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest, kör, négyzet, téglalap).
- Helyesen használják a helyet kifejező névutókat.
- Ismerik a jobbra-balra irányokat.

- Életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően ismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományokat, szokásokat, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra értékeit.
- Szeretik és védik a természeti értékeket.

9.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodába érkező gyermekek már rendelkeznek elemi, munkával kapcsolatos tapasztalatokkal, de nagyon eltérő módon.

Nagy a felelősségünk abban, hogy a gyermeki vágyat, mely a munkával szemben is megmutatkozik, szokássá érleljük, új munkaformákkal ismertessük meg, s ezeket örömmel végezzék.

Munkajellegű tevékenységek szintén átszövik mindennapjainkat. E közben alakul kitartásuk, szociális magatartásuk, társas kapcsolataik, fegyelmezettebbek lesznek.

A mellett, hogy megismerik a munkaeszközöket, azok használatát, egyre jobban eligazodnak környezetükben, különösen sok vizuális és tapintásos ismeretet szereznek.

Minden munkafajta elsajátítását hosszú átmenettel valósítunk meg, sok időt hagyva a gyakorlásra.

Munkafajták:

- Az óvodai élet egészét végigkísérő önkiszolgáló munka –ezeket nem kötjük életkorhoz, de folyamatosan ösztönözzük az öntevékeny részvételt, majd a teljes önállóságot az egyén fejlődési ütemének megfelelően. Ezek pl.:
 - o étkezés – önkiszolgálás, öltözködés,
 - o rendrakás az öltözőben: cipők helyre tétele, ruhák összehajtogatása, helyre tétele,
 - o rendrakás a mosdóban: törölközők, poharak helyre tétele
 - o ágynemű összehajtogatása délutáni pihenő után.

- Önmaguk és társaik szükségleteit kielégítő munkák, melyek a gyermekek játékában is megjelennek: naposi munkák, a csoportszoba átrendezése, növényápolás, stb. Ezek a helyzetek jó alkalmat adnak saját és mások elismerésére, felelősség érzésének felkeltésére.
- Önként vállalt és kisebb csoportokban is végezhető, óvoda dolgozóitól kapott alkalmi megbízatások: játékok elrakása, udvarrendezés, stb.

Óvodapedagógus feladatai:

- Konkrét, reális, pozitív értékeléssel járuljon hozzá a gyermekek személyiségének fejlődéséhez.
- Az egyes munkafajtákat fokozatosan, ha kell egyéni segítségadással vezesse be. Hagyjon elegendő időt az elvégzésre.
- Elegendő munkalehetőség és ahhoz megfelelő hely álljon a gyermekek rendelkezésére. Amit el tudnak végezni, azt csinálják is meg.
- Gyakori dicsérettel érje el, hogy szívesen vegyenek részt a munkában.
- A balesetek megelőzése érdekében az eszközökkel való bánásmód betartásában legyen következetes.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek az önkiszolgáló munkákban önállókká válnak.
- Egyéni feladatok elvégzésére is vállalkoznak, de szeretnek közösen is dolgozni.
- A naposi teendőket szívesen, felelősség teljesen, pontosan végzik.
- Kisebbségekkel szemben is segítőkészekké válnak.
- Szívesen készítenek meglepetéseket társaiknak, hozzátartozóiknak.

9.8. TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A tanulási folyamat a teljes óvodai életben jelen van. A tanulás folyamatos, melynek színtere a komplex játékba integrált tevékenység.

Egy-egy nap során rengeteg tapasztalat, sok inger éri a kisgyermeket, melyek hozzájárulnak a kisgyermek különböző képességeinek fejlődéséhez. A tanulás folyamatos, melynek színtere a komplex játékba integrált tevékenység.

A tanulás a gyermekek személyiségének kibontakozását sokoldalúan alakítja: gazdagodik érzelmi és közösségi életük, magabiztosabbak lesznek, figyelmük, érdeklődésük szándékosabbá válik. Fejlődnek értelmi képességeik, az érzékelésük, észlelésük, emlékezetük, képzeletük, gondolkodásuk, beszédük. Egyre érzékenyebbek lesznek a problémák felismerésére, azok megoldására. Mindennek természetes színtere a játék. Óráinkban ezen kívül az óvodapedagógus által szervezett és irányított tanulási lehetőségekre is mód van, melyeket játékosan, természetes helyzetekben igyekszünk megoldani.

Módjai:

- spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos cselekvéses tanulás
- az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás - és viselkedéstanulás (szokások)
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- a tapasztalati problémamegoldás.

A felmerülő problémáik megoldásához „csak” segítséget adunk, ha lehet saját maguk találjanak rá választ. Így fejlődnek akarati tulajdonságaik, s némi jártasságra tesznek szert, hogy mire hol kereshetnek választ.

Óvodapedagógus feladatai:

- Alkalmazzon sok bátorítást, buzdítást, értékelésben árnyalt, lényegyet kiemelő legyen, kerülje a szokványos, sztereotip minősítést, egyénre szabott, pozitív értékelést adjon. Alkalmazza a differenciálás módszerét.

- Olyan komplex és cselekvéses tanulási módszereket alkalmazzon, amelyek a gyermekek egyéni sajátosságainak, érdeklődésüknek megfelelnek, aktivizáló hatásúak, kíváncsiságukat felkeltik, kreativitásra ösztönöznek.
- Az óvodapedagógus magatartása legyen példaértékű, mely a gyermekek tevékenysége iránti nagyfokú érdeklődésben, lelkesedésben mutatkozzék meg.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyermekek szívesen vesznek részt, igényükké válik a napi élet folyamán adódó legkülönbözőbb tevékenységekben való aktív, kitartó részvétel.
- Ismereteiket, tapasztalataikat többféle helyzetben és változatban tudják alkalmazni, amely megfelelő alapot ad a közvetlen környezetükben történő biztonságos eligazodáshoz.
- Egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket, képesek ítéleteket alkotni dolgokról, történésekről, melyet beszédükben is kifejeznek.
- Az óvodapedagógusi példa hatására értékelni tudják saját és társaik tevékenységét.

10. INTEGRÁCIÓ, INKLÚZIÓ

A harmonikus személyiség fejlesztés végső célja a társadalomba való beilleszkedés. Azt gondoljuk, hogy nem mindegy a kisgyermeknek, a családnak, a szűkebb környezetnek és az egész országnak, hogy milyen módon boldogul az ilyen problémákkal küzdő kisgyermek, hogyan tud megfelelni az élet kihívásainak. Ahhoz, hogy ez a lehető legjobban valósuljon meg integrációra van szükség. Mind két fél toleránsabbá válik a másikkal szemben. Már óvodás korban megtanulják természetesnek venni azt az egyszerű tényt, hogy „mindnyájan mások vagyunk”.

Az integrációs nevelés indokoltsága:

- A gyermek óvodai nevelése alatt megkapja az állapotának megfelelő speciális megsegítést.
- A fejlesztés a megszokott környezetben történik és ez teljesítményét pozitívan befolyásolja.
- Az óvónő és a gyógypedagógus szoros kapcsolata biztosítja a teljes körű információáramlást a gyermek állapotára és fejlődésére vonatkozóan.
- A sérült és ép gyermekek együtt nevelkedhetnek, az épek megtanulják elfogadni társaik másságát, megkönnyítik beilleszkedésüket, a sérültgyermekek pedig a mintakövetés folytán erősebben fejlődnek.
- A szülővel napi kapcsolat van, így hasznos tanácsokkal láthatjuk el.
- A korai diagnózis és a korai fejlesztés segítségével a problémák a leoptimálisabb korban kezelhetők.
- Az integráció a jövő útja a sérült gyermekek beilleszkedése és az esélyegyenlőség szempontjából.

A következő sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését tudjuk felvállalni intézményünkben:

- enyhén értelmi fogyatékos gyermek
- enyhébb fokban hallás sérült gyermek

- beszédserült gyermek
- egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek,

illetve akiket a Szakértői Bizottság javaslata alapján elláthat tanulásban akadályozottak pedagógiája szakos győgyopedagógus.

A kiegészítő programunkra teljes egészében érvényesek a helyi nevelési tervben megfogalmazottak, az alábbiakban elfogadottakkal kiegészülve.

Nevelési alapelvek:

A kisgyermek sajátos személyiségfejlődését, sikeres próbálkozásait, erőnyeit értékelő, elfogadó környezet adhat megfelelő támogatást részére.

Elvárásainkban tükröződjön a kisgyermek állapota, problémájának súlyossága.

Formálódjon alkalmazkodó képessége, akaratereje, önállóságra törekvése. Ennek érdekében csak annyi segítséget kapjon, hogy önállóan tudjon tevékenykedni.

Törekedni kell az ép és kevésbé sérült funkciók működésének differenciáltabb fejlesztésére, hogy a kompenzációs lehetőségek bővüljenek.

Sérülés specifikus módszerek, terápiák, foglalkoztatási formák megválasztása és alkalmazása nélkülözhetetlen fejlesztésükhöz.

A Szakértői Bizottság diagnózisára, javaslataira épülő sokoldalú fejlesztés megvalósítása elengedhetetlen, melynek területei közül mindig az kap nagyobb hangsúlyt ahol a probléma jelentkezik.

Célok:

- A nevelési programban megfogalmazottakon túl célunk, hogy minél optimálisabb szinten tudjanak beilleszkedni a többségi gyermekcsoportba.
- Befogadó környezet megteremtése.
- Sajátos állapotukból kiindulva olyan fejlesztés biztosítása, amely a lehető legjobb szintre tudja eljuttatni a kisgyermeket.

Sajátos nevelési igényből adódó feladatok:

- Személyi és tárgyi feltételek biztosítása az általunk felvállalt problémával küzdő gyermekek számára. Integrációs pedagógus és tanulásban akadályozottak szakos gyógypedagógus végzettséggel rendelkező kolléganő segíti a napi munkát intézményünkben.
- Empatikus magatartás, a másság elfogadásának segítése a szülők és gyermekek körében.
- Érzelmi élet gazdagítása élmények, mintakövetés és a szocializáció segítségével.
- Értelmi képességek területén megmutatkozó hiányosságok, eltérések fejlődésének segítése. Pszichikai funkciók, részképességek fejlesztése.
- Árnyalt differenciálási módszerek alkalmazása.
- Egyéni fejlesztés gyógypedagógiai terápia alkalmazásával.
- Együttműködés a szakszolgálatokkal: szakvélemény, kontroll vizsgálatok, óvónők részére tanácsadás.
- Együttműködés a családokkal, családgondozás.

A fejlesztés területei:

Mozgás fejlesztés:

- Testtudat alakítása, megerősítése.
- A testéretet, tapintás, egyensúly érzékelés fejlesztése.
- Vizuális és auditív érzékelési területek összehangolt működésének fejlesztése.
- Testészlelés fejlesztése
- A két testfél mozgásának összerendezése.
- Az alapmozgások koordinációjának fejlesztése.

Kommunikációs készség és a beszéd fejlesztése:

- A gyermek szabad önkifejezésének, közlési vágyának, kapcsolatteremtési készségének elősegítése.
- Nyelvtani szabályok kialakítása, tudatosítása.
- Beszédhangok, hangkapcsolatok felismerése, azonosítása.

- Szavak, mondatok egymásutánosságának helyes felismerése és értelmezése.

Kognitív képességfejlesztés:

- Kognitív funkciók fejlesztése: figyelem, észlelés, emlékezet, gondolkodás.
- Az észlelési folyamatok integrálódásának elősegítése.
- Szeriális integráció kialakulásának segítése.

A fejlesztés formái:

Gyógypedagógiai javaslat alapján dolgozzuk ki az egyéni fejlesztési terveket és a szükséges fejlesztési formákat.

Fejlesztési formák:

- mikro csoportos fejlesztés
- egyéni fejlesztés
- csoportban történő fejlesztés
- otthoni fejlesztés.

A napirend és a heti rend megegyezik a csoport részére leírtakkal. Az egyéni és kiscsoportos fejlesztés szükség szerint külön helyiségben is megoldható.

A fejlesztés elvei:

- A meglévő jó képességekre alapozva fejlesztjük a sérült funkciókat.
- A gyermekeket sok sikerélményhez juttatjuk.
- A fejlesztés játékos formában történik.
- Az alkalmazott terápia a percepció minden részterületére terjedjenek ki.

11. AZ ÓVODA KÖTELEZŐ DOKUMENTÁCIÓJA

Szabályzatok:

- Alapító okirat
- Munkaterv
- Pedagógiai Program
- Szervezeti és Működési Szabályzat
- Házi rend
- Továbbképzési program
- Beiskolázási terv
- Óvodai törzskönyv
- Tűzvédelmi szabályzat
- Leltározási és selejtezési szabályzat

Nyomtatványok:

- Felvételi előjegyzési napló
- Felvételi és mulasztási napló
- Óvodai csoportnapló
- Törzskönyv
- Tankötelezettség megállapításához szükséges szakvélemény (óvodai szakvélemény)
- Gyermek fejlődését nyomon követő dokumentum

Gyermekek fejlődési dokumentumának tartalmazza:

- a gyermek anamnézisét
- érzelmi-szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődését
- a helyi pedagógiai programban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos fejlődését
- a fejlődést segítő megállapításokat, eredményeket, intézkedéseket
- szakértői bizottság vizsgálati eredményeit, a fejlesztő pedagógus javaslatait
- szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket és aláírást.

A fejlődési naplóba évente két alkalommal –problémás esetben sűrűbben- rögzítjük tapasztalatainkat és a fejlesztési tervet. A szülőket erről tájékoztatjuk, melyet aláírásukkal igazolnak.

5-6-7. életévüket betöltött gyermekek esetében Differ mérést végzünk. A kisgyermek óvodai felvételét megelőző időszak fejlődési eseményeit a szülők és a védőnő tájékoztatásából ismerjük meg.

11.1. AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE

Tervezőmunkánkat a kitűzött célok és feladatok függvényében a gyermekek egyéni fejlődési üteméhez igazítjuk:

- ***Nevelési terv:*** félévre készítjük, melyet az eredmények alapján értékelünk, ha szükséges, módosítunk.
- ***Tematikus terv:*** egész év folyamán keret jelleggel, műveltségi területekre lebontva, vegyes csoport sajátosságait figyelembe véve, ***heti tervekre*** bontva.

12. ÓVODÁNK HAGYOMÁNYAI

Óvodánk hagyományait, ünnepeit e programban rögzítettek alapján szeretnénk megteremteni.

Az örömteli együttlétek, az ünnepi készülődés, az ünnepek egyedi hangulata, különleges tevékenységei megszínezik a mindennapok életét, felejthetetlen élményekhez juttatják gyermekeinket. Gazdagodik érzélemviláguk, társas életük.

Óvodánk életét színesítő hagyományok:

- Barangoló hét szervezése.
- Születésnapok megünneplése.
- A falu és közvetlen környékének, valamint ezek helyi elnevezéseinek megismerése.
- Húsvéti hagyományok ápolása.
- Farsang.
- Madarak és fák napja.
- Gyermeknap.
- Megemlékezés a falusi életmódhoz, évszakokhoz, az időjáráshoz kapcsolódó nevezetes napokról. Ismerkedés a régi idők hagyományaival, a népi kismesterségekkel.
- Mikulás.
- Adventi készülődés.

Ünnepeink:

- Október 23. – megemlékezés.
- December 06. Mikulás – ünnepség.
- Karácsony – ünnepség
- Március 15. – megemlékezés
- Tanévzáró – búcsúzó.

13. AZ ÓVODÁBA ÉS ISKOLÁBA LÉPÉS FELTÉTELEI

Óvodába lépés feltételei:

- betöltött 3. életév (létszám függvényében 2,5 év),
 - orvosi vélemény az egészségügyi alkalmasságról,
 - a folyamatos gyógyszereszedésről igazolás,
 - a kötelező védőoltások megléte.

Iskolakezdés feltételei:

- a rugalmas iskolakezdés lehetőségének alkalmazásával a betöltött 6. illetve 7. év,
- speciális esetben a szakértői bizottság szakvéleménye,
- az iskolai élet megkezdéséhez szükséges, az életkornak megfelelő testarányok kialakulása, a motoros, verbális, szenzoros, szociális képességek megfelelő szintje, melyet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja részletesen szabályoz,
- az iskolakezdéshez való pozitív érzelmi beállítódás.

14. A PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ SZAKIRODALOM JEGYZÉKE

Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja (2018. 09. 01.-től hatályos módosított jogszabály szerint)	363/2012.(XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről	
229/2012. (VIII. 28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény végrehajtásáról	
20/2012. (VIII. 31.) EMMI- rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról	
32/2012. (X.8.) EMMI- rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról	
Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex prevenciós óvodai program	Arzenál Nyomdaipari Kft. 1997.
Perlai Rezsőné dr.: Az óvodáskor fejlesztőjátékai	OKKER Kiadó
Dr. Kovács György – Dr. Bakosi Éva: Játék az óvodában	Debrecen, 1995.
Napról napra a mi kalendáriumunk	Pedellus Bt. Debrecen
Tátrai Zsuzsanna- Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások	Reálszisztéma Dabasi Nyomda Rt. Budapest, 1997.
Karlócainé Kelemen Mariann: Kisgyermekek játékoskönyve	Medicina Könyvkiadó Budapest 1976.
Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel	Szolnok, 1997.

Nagy Jenőné: Óvodatükör	Szolnok, 2001.
Mérei Ferenc – Binét Ágnes: Gyermeklélektan	Gondolat Kiadó Budapest, 1975.
Perlai Rezsőné dr.: Fejlesztő játékok az óvodában. Különös tekintettel a Hátrányos helyzetű cigány gyermekekre	Magyar Óvodapedagógiai Egyesület 2002.

15. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A zalaszabari Napköziotthonos Óvoda Helyi nevelési programjának módosítását az óvoda nevelőközössége megismerte és elfogadta.

A pedagógiai program érvényességi ideje:

A nevelőtestület 2018. augusztus 31 – én kelt határozata alapján

HATÁROZATLAN IDŐRE SZÓL

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezetének nagymértékű megváltozása.
2. A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
3. A mindenkori törvényi előírások megváltozása.

Előírás a programmódosítás kezdeményezésére:

- A nevelőtestület 50% + 1 fő írásbeli előterjesztést tesz az óvoda vezetőségének.
- A nevelőtestület határozatba foglalja a programban végrehajtott módosításokat.

16. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A zalaszabari Napköziotthonos Óvoda nevelőtestülete 100 %-os arányban a 2018. augusztus 31-én az óvoda Pedagógiai Programját elfogadta.

Zalaszabar, 2018. augusztus 31.

PH

Az óvoda Pedagógiai Programját az intézmény vezetője jóváhagyta.

Zalaszabar, 2018. augusztus 31.

.....

Póczak Rita
óvodavezető

PH

A Napköziotthonos Óvoda Zalaszabar Pedagógiai Programjával a fenntartó egyet ért.

Zalaszabar, 2018. augusztus 31.

.....

fenntartó

PH

A Napköziotthonos Óvoda Zalaszabar irattárában 89/2018. iktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a szülők megismerték és véleményezték az óvoda Pedagógiai Programját.